

SE Epidemiológiai és Surveillance Központ
Egészségbiztonság Nemzeti Laboratórium
RRF-2.3.1-21-2022-00006

Védőoltások alkalmazása

Pandémiás készütség oktatási anyag no. 8

Az előadás vázlatja

- **Kontextus**
- **Védőoltások**
- **A COVID-19 védőoltások**
- **A védőoltások hatásossága**
- **A védőoltással kapcsolatos hezitálás**
- **Nyájimmunitás vállalati szinten**
- **Jó gyakorlatok**
- **Összegzés**

Kontextus

Ha egy új kórokozó jelenik meg a jövőben és egy világjárvány tör ki, legjobb esetben a védőoltás is elérhető...

**HOGYAN IS ALKALMAZZUK
AZ
OLTÁST?**

Védőoltások

Segítséget nyújtanak immunrendszerünknek a fertőző betegségek elleni védekezésben.

Védőoltással megelőzhető betegségek például:

- Hepatitis B
- HPV
- Influenza
- TBC

A beoltott személyek kevésbé hajlamosak átadni a fertőzést másoknak, tehát azokat is védve akik nem kaphatnak védőoltást mint például:

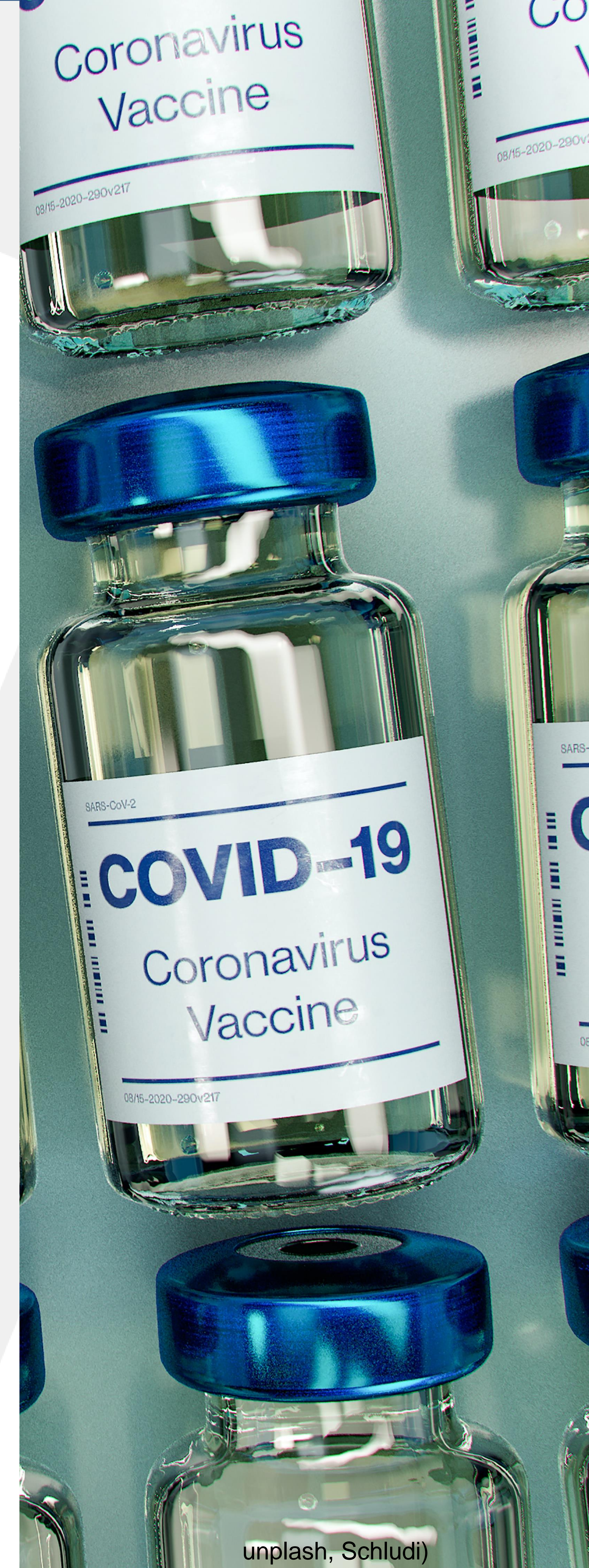
- Csecsemők
- Gyermekek
- Idősek

A COVID-19 védőoltások

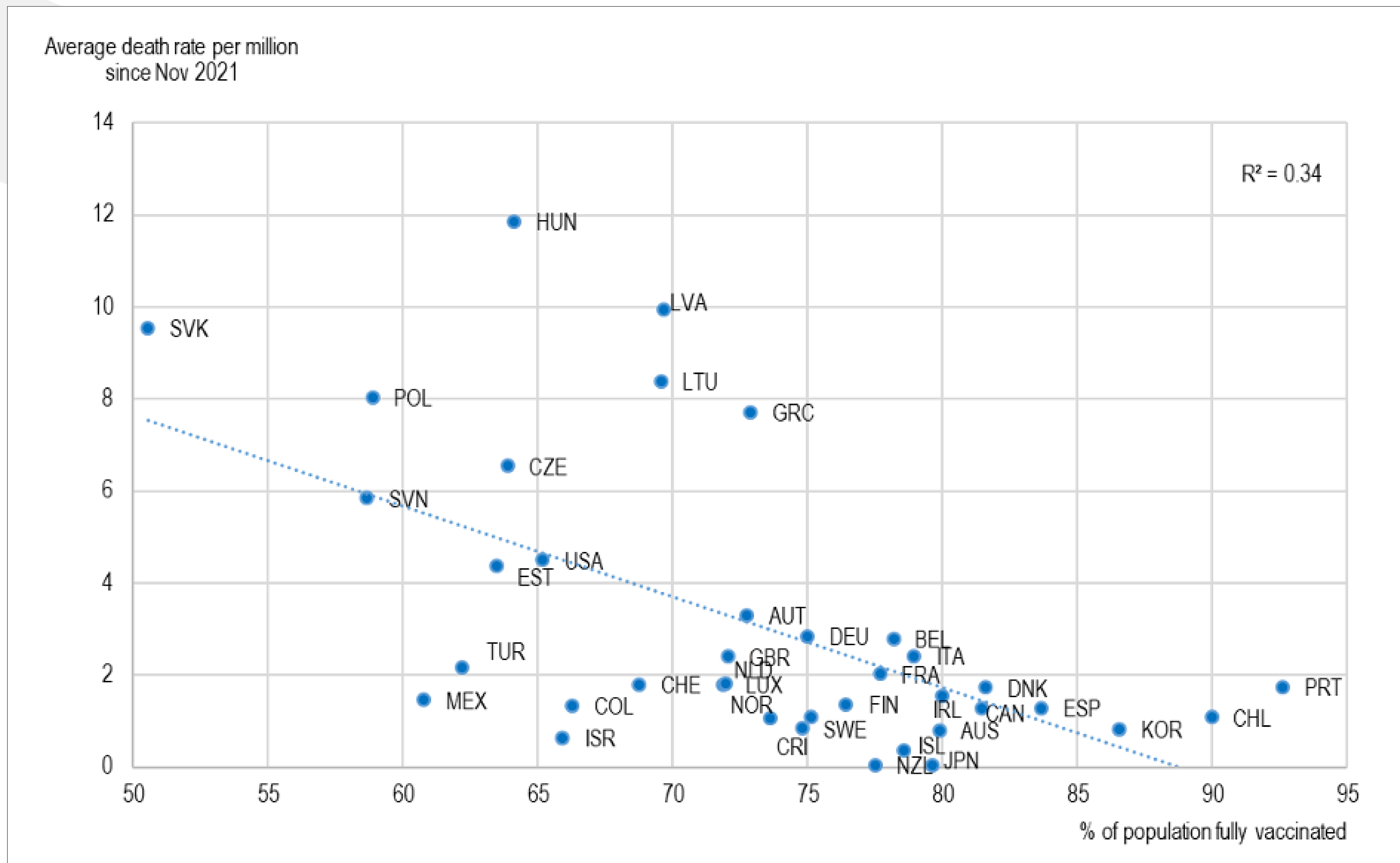
A nagy COVID-19 járványhullámok alábbhagyásával, új variánsok jelennek meg viszont a védőoltások továbbra is a megelőzés és a fertőzések elleni védelem egyik fő alappillére maradt.

Az emlékeztető oltások szükség esetén bevett eljárásrendet jelölnek mint pl.: gyermekbénulás elleni, hepatitis B elleni védőoltások.

A COVID-19 védőoltások egyedül nem képesek a járvány megelőzésére és megállítására ezért a többi járványmegelőzési intézkedést is alkalmazni kell mellette.

Halálozási és beoltási adatok

OECD 2022 Március 11-i adatok alapján

(Turner, 2022)

A védőoltások hatásossága

A védőoltás hatásosságát a betegségmegelőzési képessége határozza meg.

Ahogy semmilyen gyógyszer vagy megoldás sem a védőoltások hatásossága sem 100%.

Egy adott személynél több tényező függvénye is lehet a hatásosság:

- Életkor
- Egyéb, egyidejűleg fennálló betegségek vagy állapotok
- A védőoltás óta eltelt idő
- Korábbi érintkezés a betegséggel
- A védőoltás beadásának módja
- Az oltóanyag

Mit nem tud egy védőoltás?

Előfordulhat, hogy a betegséget még mindig elkapja valaki az oltás ellenére.

Ez két okból alakulhat így:

- **Nem alakult ki a megfelelő immunitás a kórokozóval szemben.**
- **A kialakult védettség idővel csökken.**

Viszont hasonló esetben a tünetek gyakran enyhébbek, mint vakcina nélkül, emellett a tovább fertőzés veszélye is kevésbé valószínű.

Védőoltással kapcsolatos hezitálás

Ez gyakran nem kizárólag a COVID-19 elleni védőoltásra vonatkozik, hanem bármilyen védőoltásra.

A vakcinák megjelenése óta létezik ez a fajta hezitálás kisebb embercsoportok által, viszont már a COVID-19 megjelenése előtti években nagyobb probléma kezdett lenni.

A hezitálás alapja a kételkedés és bizonytalanság amit gyakran az információs zaj és a szociális médiából és más információs forrásokból szerzett ismeretek jelentenek.

Magyarországon a lakosság bizalma a védőoltásokban 2018 és 2020 között 43%-ról 35%-ra esett vissza. A legnagyobb változás az OECD országok között.

Kötelező munkahelyi védőoltás?

Bizonyos szektorokban, bizonyos esetekben szükséges lehet, ha a törvények ezt lehetővé teszik.

Merev és kényszerítő intézkedések megerősíthetik a bizonytalan egyének ellenállását.

Ezért oktatás és ösztönzési megoldások kell ezt megelőzzék.

Ösztönzők a védőoltáshoz

- **A vakcina felvétele közösségi, munkahelyi, szakszervezeti vezetők általt.**
- **A vakcina felvétele közösségi, munkahelyi, szakszervezeti tag által.**
- **Gazdasági ösztönző a vakcinát felvevő munkatársak részére**
- **Bónusz szabadság**
- **Védőoltás beadása munkaidőben**
- **Útiköltséget megtérítése**

Nyájimmunitás vállalati szinten

Közösségi immunitás nem csak országos populációs szinten alakulhat ki.

Ez akkor jön létre ha egy közösség nagyobb része beoltatja magát, kivéve azok akik pl. egészségügyi, életkor okok miatt ezt nem tehetik meg.

Ezáltal az utóbbi csoportba tartozók is nagyobb fokú immunitást élvezhetnek.

Evidencia

Eddigi: „ Úgy tűnik, hogy minden vakcina biztonságos és hatékony eszköz a súlyos COVID-19, a kórházi kezelés és a halál megelőzésére minden aggodalomra okot adó változat ellen, de a bizonyítékok minősége nagymértékben változik a figyelembe vett vakcináktól függően. Továbbra is kérdésesek az emlékeztető oltás és a gyengülő immunitás, az immunitás időtartama és a heterológ oltás. A COVID-19 elleni védőoltás előnyei meghaladják a kockázatokat, a ritka, súlyos mellékhatások ellenére.” (Fiolet at al. 2022)

Jövőbeni: Az Epidemiológiai és Surveillance Központ jelenlegi egy nemzetközi COVID-19 védőoltás hatásosság kutatásában vesz részt magyar házi orvosok és kórházak bevonásával. Melynek eredményei a következő évek során lesznek publikusak.

Jó gyakorlatok

- **USA, North Dakotai jó gyakorlatok**
- **Magyarországi jó gyakorlatok**

USA, North Dakotai jó gyakorlatok

- **A munkahelyi vezetők jó példával járnak elől az oltás beadatásában.**
- **A munkahelyi vezetők nyíltan és őszintén válaszolnak az oltással kapcsolatban felmerülő kérdésekre, az esetleges aggályokat meghallgatják, empátiával viszonyulnak a dolgozókhhoz, és nem-ítélkező módon válaszolnak az oltásokkal kapcsolatos fenntartásokra.**
- **A cég transzparensen kommunikál minden munkavállaló felé az oltásokról.**
- **Jó gyakorlat, ha láthatóvá teszik az átooltottság javulását a munkahelyen.**
- **A munkaadó az oltás beadását logisztikailag is támogathatja (pl. segítség a regisztrációban, fizetett szabadság biztosítása az oltás napjára, vagy a rákövetkező napra, amíg az oltási reakció lezajlik).**

Magyarországi jó gyakorlatok

Kutatás részvevői: 36 vállalat

Kutatás időtartama: 2021

Kutatás módszertana: Kérdőíves felmérés

Kutatási eredmény:

- **Ösztönzők alkalmazása: munkaidőkedvezmény az oltás idejére, szabadnap biztosítása, vészhelyzeti pótlék.**
- **A vezetőség jó példával jár elől a védőoltás beadatásában és megosztja a tapasztalatait az oltásról.**
- **Folyamatos, kétirányú, empátikus kommunikációt tart fenn a cég, különböző platformokon emlékeztetők segítségével, ismétlődő módon.**
- **Oltások megszervezése a vállalaton belül, ahol erre mód van.**

Összegzés

- 1. A védőoltások segítséget nyújtanak immunrendszerünknek a fertőző betegségek elleni védekezésben.**
- 2. A védőoltások hatásossága nem 100%, de hatékony eszköz a kórházi kezelés és a halál megelőzésére minden aggodalomra okot adó változat ellen, valamint a vírus terjedését is csökkenti.**
- 3. A munkatársak körében a védőoltás felvételére ösztönzők lehetnek: példamutatás, bónusz szabadnapok, gazdasági ösztönzők, utazási költség megtérítése.**

Hivatkozások

- Fernandes, Q., Inchakalody, V. P., Merhi, M., Mestiri, S., Taib, N., Moustafa Abo El-Ella, D., Bedhiafi, T., Raza, A., Al-Zaidan, L., Mohsen, M. O., Yousuf Al-Nesf, M. A., Hssain, A. A., Yassine, H. M., Bachmann, M. F., Uddin, S., & Dermime, S. (2022). Emerging COVID-19 variants and their impact on SARS-CoV-2 diagnosis, therapeutics and vaccines. *Annals of Medicine*, 54(1), 524–540. <https://doi.org/10.1080/07853890.2022.2031274>
- Európai Vakcinázási Információs Portál (é.n.) A védőoltások hatásossága. Letöltés: 2023. Március 06. <https://vaccination-info.eu/hu/vedooltasokkal-kapcsolatos-tenyek/vedooltasok-hatasossaga>
- Európai Bizottság (n.é.) Hogyan hatnak a védőoltások? Letöltés: 2023. Március 06. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/coronavirus-response/safe-covid-19-vaccines-europeans/how-do-vaccines-work_hu
- Fiolet, T., Kherabi, Y., MacDonald, C.-J., Ghosn, J., & Peiffer-Smadja, N. (2022). Comparing COVID-19 vaccines for their characteristics, efficacy and effectiveness against SARS-CoV-2 and variants of concern: A narrative review. *Clinical Microbiology and Infection*, 28(2), 202–221. <https://doi.org/10.1016/j.cmi.2021.10.005>
- Klüver, H., Hartmann, F., Humphreys, M., Geissler, F., & Giesecke, J. (2021). Incentives can spur COVID-19 vaccination uptake. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 118(36), e2109543118. <https://doi.org/10.1073/pnas.2109543118>
- Nemzeti Népegészségügyi Központ (2022) Tudnivalók a COVID-19 vakcinákról. Letöltés: 2023. Március 06. <https://egeszsegvonal.gov.hu/covid-19/fontosabb-tudnivalok.html#>
- North Dakota Health (2021) Employer Best Practices for Addressing COVID-19 Vaccination. Letöltés: 2023. Március 06. https://www.hhs.nd.gov/sites/www/files/documents/DOH%20Legacy/Employer_Best_Practices_For_Addressng_COVID-19_Vaccines.pdf
- Riva, M. A., Paladino, M. E., Paleari, A. és Belingheri, M. (2022). Munkahelyi COVID-19 oltás, kihívások és lehetőségek. *Foglalkozásgyógyászat*, 72(4), 235–237. <https://doi.org/10.1093/occmed/kqab080>
- Rothstein, M. A., Parmet, W. E., & Reiss, D. R. (2021). Employer-Mandated Vaccination for COVID-19. *American Journal of Public Health*, 111(6), 1061–1064. <https://doi.org/10.2105/AJPH.2020.306166>
- Salali, G. D., & Uysal, M. S. (2021). Effective incentives for increasing COVID-19 vaccine uptake. *Psychological Medicine*, 1–3. <https://doi.org/10.1017/S0033291721004013>
- Turner, D., Woloszko, N., Chalaux, T., & Dek, M. (2022). Understanding differences in vaccination uptake among OECD countries. OECD. <https://dx.doi.org/10.1787/76482043-en>
- WHO (2020) How do vaccines work? Letöltés: 2023. Március 06. <https://www.who.int/news-room/feature-stories/detail/how-do-vaccines-work>
- Wiysonge, C. S., Ndwandwe, D., Ryan, J., Jaca, A., Batouré, O., Anya, B.-P. M., & Cooper, S. (2022). Vaccine hesitancy in the era of COVID-19: Could lessons from the past help in divining the future? *Human Vaccines & Immunotherapeutics*, 18(1), 1–3. <https://doi.org/10.1080/21645515.2021.1893062>

Köszönjük a figyelmet!